

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРОБЛЕМ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ В СУЧАСНИЙ ПЕРІОД

Студент Є.О. Самаркін, керівник І.В. Гуренко

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут»

Анотація. В статті розглянуті актуальні питання з проблем безпеки життєдіяльності в сучасний період та з'ясовані причини кризи в системі «людина – природа» й визначені шляхи в її подоланні.

Аннотация. В статье рассмотрены актуальные вопросы по проблемам безопасности жизнедеятельности в современный период и выяснены причины кризиса в системе «человек - природа» и определены пути его преодоления.

Abstract. In the article talking about the security problems of life in modern times and investigate the cause of the crisis in the system "man - nature" and identify ways to overcoming it.

Проблеми безпеки життєдіяльності людини – є одними з найактуальніших в сучасному суспільстві, що тісно пов'язані з бурхливим розвитком науково-технічного прогресу, погіршенням екологічного стану окремих регіонів та планети в цілому. У теперішній час механізми взаємодії людини та природи, людини та техніки, індивіда та суспільства, все частіше порушуються, що призводить до появи багатьох нових небезпек для нормальної життєдіяльності.

Об'єктом дослідження безпеки життєдіяльності є системи «людина –машина» (технологічний процес) та «людина – суспільство – природа», – закономірність виникнення і безпечність їх функціонування. При цьому безпека та ризик можуть розглядатися як можливості таких систем зберігати при функціонуванні такий стан, який не допускає з деякою імовірністю виникнення надзвичайних ситуацій, що пов'язане з різного роду відхиленнями у навколишньому і виробничому середовищі.

Суспільство зазнає значних втрат у вигляді людських жертв, збитків від аварій, катастроф, стихійних лих. Бурхливий науково-технічний прогрес сприяв не тільки підвищенню виробництва, росту матеріального добробуту та інтелектуального потенціалу суспільства, але й значно підвищив можливість аварій великих технічних систем. Разом с тим, економічні, духовні, релігійні, етнічні та інші суперечки спричинили в цей період велику кількість війн та збройних конфліктів.

За таких умов все більш значним та необхідним стає потреба у формуванні знань з безпеки життєдіяльності, як умови забезпечення стійкого та безпечного життя. Одним

із шляхів виконання цього завдання є організація системи загального комплексного та неперервного навчання з безпеки життєдіяльності. Взаємовідносини людини і природи споконвіку були непростими. Але особливого загострення вони набули наприкінці ХХ ст., коли господарсько-перетворююча діяльність людства масштабістю та інтенсивністю зрівнялася з природними геологічними процесами і фактично поставила земну цивілізацію на межу екологічної катастрофи. Екосистема Землі, її складові частини: атмосфера, гідросфера, літосфера і особливо біосфера, відчули на собі силу деструктивного впливу нової антропогенної хвилі. Антропогенез, що набрав темпи не змінював, а руйнував все на своєму шляху. Для нашого покоління стало нормою отруєне токсичними речовинами повітря. Як належне ми сприймаємо забудований населеними пунктами, зяючий використаними і покинутими свердловинами, викидаючи в небо тони отруйних хімічних речовин промисловий комплекс. Але змінилося не лише повітря, знищені не лише лісові масиви. Людина, як могутня деструктивна сила, проникла скрізь, здійснила свій негативний вплив на всі життєво важливі сфери екосистеми планети.

Дуже гострою в нашій країні є проблема питної води. Україна є одним з найменш водо - забезпечених регіонів Європи. В той же час, щорічно понад 3 млрд.м³ забрудненої води скидається у водоймища. Надмірна і нераціональна хімізація сільського господарства призвела до того, що в продуктах харчування все частіше зустрічаються нітрати, пестициди та інші негативи для живих організмів речовини.

В Україні, що мала в цілому сприятливі умови життя, розвинулись негативні процеси та явища, що виявляються в зміні якісного стану компонентів природи. Посилюється радіаційне, хімічне, теплове, електромагнітне та інші види забруднень, що значною мірою впливають нарівень життя організмів, в тому числі людини, і, в першу чергу, на її здоров'я та тривалість життя.

Отже, безпека людини – поняття, що торкається сутності людського життя та сфери її діяльності. Безпека – це збалансованій за експертною оцінкою стан людини, соціуму, держави. Значення основ безпеки дозволяє розширити психологічне поле самозахисту особистості й, зокрема, розвивати в ній здатність піклуватися про себе, задовольняти свої потреби та одержувати задоволення від життя. Активна участь кожного громадянина в піклуванні про довкілля і про самого себе є гарантом безпеки особи, суспільства і людства на шляху до збалансованого розвитку, є критично важливим компонентом у соціально-культурному житті. Отже свобода і захист є

фундаментальними складовими безпеки життя й діяльності людини, поза яким не можливий збалансований розвиток людини.

В сучасних умовах, коли розвиток світової економіки перетворив навколишнє середовище на єдиний інтегрований ресурс, який використовується і змінюється системою суспільного виробництва, ретельне врахування економічного фактора при розробці будь-яких екологічних і соціальних програм має дуже важливе значення щодо безпеки життєдіяльності людини.

ЕКОЛОГІЧНІ НАСЛІДКИ ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ НА СХОДІ УКРАЇНИ

І.І. Хондак, В.В. Давидова

Харківський національний університет радіоелектроніки

Анотація. Важливі екологічні проблеми, які виникли в Україні у зв'язку з бойовими діями - це порушення екосистем і природоохоронних територій, руйнування екологічно небезпечних промислових об'єктів, погіршення санітарно-гігієнічних показників джерел питної води, порушення геологічного середовища, загроза радіоактивного забруднення.

Ключові слова: екологічні наслідки, порушення екосистем, забруднення, бойові дії, небезпечні виробництва.

Аннотация. Важные экологические проблемы, которые возникли в Украине в связи с боевыми действиями – это нарушение экосистем и природоохранных территорий, разрушение экологически опасных промышленных объектов, ухудшение санитарно-гигиенических показателей источников питьевой воды, нарушение геологической среды, угроза радиоактивного загрязнения.

Ключевые слова: экологические последствия, нарушение экосистем, загрязнение, боевые действия, опасные производства.

Abstract. Important environmental problems that arose in Ukraine in connection with the fighting - it's a violation of ecosystems and natural protected areas, the destruction of environmentally dangerous industrial facilities, deterioration of health indicators of drinking water sources, the violation of the geological environment, the threat of radioactive contamination.

Keywords: environmental impacts, disruption of ecosystems, pollution, fighting, dangerous industries.

Серед екологічних проблем, пов'язаних з військовими діями на сході України, можна виділити наступні: порушення екосистем та природоохоронних територій, руйнування екологічно небезпечних промислових об'єктів, погіршення санітарно-гігієнічних показників джерел питної води, порушення геологічного середовища.

У зоні бойових дій перебувають такі важливі об'єкти природно-заповідного фонду, як Національний природний парк «Святі гори» та Луганський природний